

“Valors Republicans”

Intervenció de Cristina Rodríguez Vila, secretària general de CCOO de les Terres de Lleida a l'acte "Valors republicans: valors de futur, feminisme i drets de ciutadania", el dia 10 de setembre del 2019, en el marc de la Diada Nacional de Catalunya.

La idea principal d'aquest acte és fer possible la lliure expressió de les diverses visions i posicions al voltant d'aquest tema en la nostra organització, una organització plural i diversa com és CCOO de Catalunya, i la finalitat última és la d'enriquir el projecte del nostre sindicat com a eina vehicular de cohesió social tant interna com externa.

Entenem que avui, més que mai, amb les grans transformacions inevitables que ens porta el món globalitzat en què vivim, amb el control digital, audiovisual, tecnològic, amb la postveritat dels discursos polítics, amb la pèrdua de drets i llibertats, amb la insolidaritat cívica, social i territorial, el racisme, la xenofòbia, el fanatisme religiós, el consumisme que ens posa en risc mediambiental, la corrupció... i podria continuar amb un llarg etcètera, ara més que mai, creiem que els **valors republicans** poden ser un punt de trobada de l'esquerra social i política i una oportunitat de reconstruir el projecte de valors republicans, de què tant es parla en els darrers temps.

Pràcticament tothom té clar que els valors republicans dels anys 30 van ser imprescindibles per a la modernització, per a la democratització i per a la regeneració d'un país, que en aquells moments, clarament, era un país, de cacics, clerical, analfabet i profundament desigual. Els valors republicans van voler impulsar la llibertat, la justícia social, la igualtat, l'educació, el laïcisme en la seva acció política republicana. La dictadura franquista i la crisi socioeconòmica, malauradament, van coartar aquest desenvolupament i el procés de transformació que hauria d'haver estat el motor per modernitzar el sistema polític i les relacions socials.

Cal tenir present que quan parlem dels valors republicans parlem d'alguna cosa més que d'un mer canvi en la forma d'estat. Són els valors dels ciutadans i de les ciutadanes els que han de cimentar l'estructura política. Els republicans eren conscients que era necessari un canvi radical d'actituds, comportaments i pràctiques del conjunt de la ciutadania, **perquè pot haver-hi republicanisme sense valors republicans, però aquesta república quedaria buida de significat i quedaria en una forma d'estat i no en una societat que viu d'aquests valors republicans.**

Però, el cert és que pot haver-hi republicanisme sense valors republicans, per això creiem que és important associar els valors republicans als conceptes de democràcia avançada i democràcia social.

En una democràcia plena, avançada i social, els drets i llibertats han d'estar garantits amb un sistema representatiu, una cultura i una participació cívica, que organitzin les institucions polítiques per afavorir la participació social, i aquesta **ha de ser la base per a la construcció d'una societat més justa, més igual i més solidària.** Avui en dia la desigualtat social està reconeguda institucionalment, cosa que fa pocs anys no era així, i l'ha assumida la majoria de la gent, polítics, acadèmics i sectors mediàtics.

Juntament als valors republicans històrics i de referència universal: **llibertat, igualtat i fraternitat** que són la base del republicanisme, cal desenvolupar-ne d'altres que són necessaris per avançar cap a una democràcia social i avançada. **Podríem dir que falta una actualització dels valors republicans tradicionals, i per això plantejem alguns punts que podrien actualitzar-los, com ara:**

* Defensar allò que és públic. Defensar-ho com a garantia de cohesió social, igualtat d'oportunitats i com a aposta clara per impulsar l'ocupació de qualitat i l'activitat econòmica.

* Formar els ciutadans i les ciutadanes perquè tinguin sentit crític: les xarxes socials han transformat la manera en què produïm i consumim informació. Aquesta informació que circula per les xarxes configura un discurs públic, sovint manipulat i esbiaixat. La desinformació fa imprescindible educar el sentit crític. És difícil, i és una tasca que no només interpel·la els mitjans de comunicació, sinó també, pares, mares, professores/s i tothom que vulgui una democràcia més social i justa. És un gran repte que tenim per davant.

* Propugnar el feminisme i la igualtat entre homes i dones. "És impossible imaginar una dona dels temps moderns que, com a principi bàsic d'individualitat, no aspiri a la llibertat", frase que va dir Clara Campoamor, ja fa uns quants anys (1931) i que encara avui és tan necessària.

* Defensar el medi ambient per assegurar la supervivència de les generacions presents i futures. La Terra està malalta i comença a tenir febre alta. L'escalfament del planeta i les seves conseqüències per a la salut signifiquen onades de calor: més morts per una calor excessiva, contaminació atmosfèrica, sobretot a les ciutats, tòxics que reapareixen pel canvi climàtic, augment de malalties associades a alteracions endocrines, globalització de virus tropicals... Cada dia aquestes notícies inunden les xarxes socials i els noticiaris. És necessari fer canvis profunds, estructurals, cosa que implica, necessàriament, canvis en la vida quotidiana de les persones i grups socials. Cadascú de nosaltres té una gran responsabilitat en el futur del nostre planeta.

* Emprar la justícia social i la lluita contra les desigualtats.

* Protegir la participació col·lectiva i la capacitat de decidir de la ciutadania sobre el seu futur.

* Defensar la laïcitat com a règim social de convivència legitimat per la sobirania popular. La laïcitat ha de ser el principi fonamental de la convivència intercultural.

* Lluitar contra qualsevol tipus de discriminació. Quan hi ha discriminació hi ha desigualtat social i si hi ha desigualtat social democratitzar la societat és una quimera.

* Propugnar la meritocràcia, l'ètica i l'exemplaritat davant dels privilegis. La integritat, la decència, la responsabilitat i donar exemple amb els fets i no amb les paraules són ambicions d'uns valors que han de regir la nostra societat.

* Protegir l'existència d'identitats compartides i no excloents. La diferència d'identitats ens enriqueix a tots i totes. Les identitats i els discursos lineals i simplistes provoquen determinades reaccions, sentiments i idearis totalitaris, feixistes, intolerants i xenòfobs.

Per concloure, cal dir que les proclames de **llibertat, igualtat i fraternitat** segueixen vigents en l'ideari republicà, però és més necessari que mai reivindicar el **feminisme**, els moviments **LGTBI**, els moviments en defensa dels **drets socials** i dels **drets digitals** i els **moviments antiracistes o ecologistes**.

Els valors republicans no es poden plantejar com una revenja històrica, ni poden ser un mer eslògan, sinó que han de ser una oportunitat per abordar els importants problemes que tenim per endavant.

Som davant d'un debat per configurar un nou contracte social, en el qual els valors republicans poden jugar un paper essencial i la millor manera d'avançar és fer pedagogia d'aquests valors.

Cristina Rodríguez

secretària general de CCOO de les Terres de Lleida i membre del Seminari Salvador Seguí